

Posudek bakalářské Jitky Anny Faltysové
Hledání mexické identity v esejích Octavia Paze a Carlose Fuentesese

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponentka: PhDr. Dora Poláková, Ph.D.

V bakalářské práci J. A. Faltysové oceňuji její dobré rozčlenění, od formulace důležitého tématu kulturní identity a charakteristiky žánru eseje, přes informaci o myšlení dvou předchůdců (Reyes, Ramos) po stěžejní kapitoly o esejistice O. Paze a C. Fuentesese. Nejobtížnější jsou jako obvykle kontextové kapitoly – „Identita“, „Esej“ –, v nichž šíře a hloubka materiálu přesahuje žánr bakalářské práce. Mexickou identitu chápe J. Faltysová dosti psychologicky, více na základě osobní zkušenosti než v teoretické rovině.

Zařazení pasáží o mexických esejistech A. Reyesovi a S. Ramosovi, z nichž bude zejména Octavio Paz vycházet, je plně namístě a shrnutí jejich přístupu k mexické kultuře a k mexické povaze je jako obecná informace celkem výstižné. Zařazení celkem čtyř mexických myslitelů, s náznakem jejich posloupné návaznosti, tak implicitně dokládá myšlenku, kterou autorka posléze výslovně uvede jako společný jmenovatel myšlenek Paze a Fuentesese: potřebu kontinuity kultury.

Stěžejní kapitoly o esejích Octavia Paze a Carlose Fuentesese, vnitřně rovněž logicky rozvržené, se vyznačují porozuměním pro jejich myšlenkový svět a schopností komparace. Pojednání o Pazovi se soustřeďuje na jednu knihu, *Labyrinth samoty*: je konkrétní, nejvíce proniká do hloubky autorova pohledu na dějiny Mexika; pouze mi není jasné, proč je zde conquista, u Paze chronologicky první, ve výkladu uvedena jako poslední. Kapitola věnovaná Fuentesovi vychází z více jeho knih a je tak povšechnější, ale nepostrádá porozumění pro jeho pojetí Mexika a Latinské Ameriky. Nacházím zde řadu cenných postřehů, které se dotýkají podstatných otázek: například důraz na Pazův pojem kritiky, adekvátní shrnutí důležitých aspektů pojetí mexické (a hispanoamerické) kultury u obou myslitelů a zejména jsou hodnotné srovnávací postřehy, ať dílčí, jako je poznámka o rozdílu pojetí revoluce u Ortegy y Gasseta a Paze, nebo celkovější porovnání obou mexických esejistů: jejich společná myšlenka kontinuity tradice, Pazův větší důraz na význam minulosti a Fuentesovo zaměření k budoucnosti, vystižení odlišného akcentu obou v pohledu na vztah hispanoamerické kultury k evropskému zdroji (to by mohla autorka při obhajobě případně rozvést, na s. 40 formulace v prvních dvou řádcích není myslím zcela v souladu s níže uvedeným citátem „Nic se neztrácí...“).

Problematická je však formulační úroveň bakalářské práce, nevyzrálост odborného stylu: neobratnost vyjadřování (např. „Fuentes dává dojem militantní snahy“, s. 15, „kritiku Octavio Paz účtuje“, „u Reformy stojí i člověk znělého jména“, s. 28, nedostatky hlavně v syntaxi); nepřesnost formulací (např. „Fuentes má náskok a výhodu doby“ ?, s. 15, na téže stránce obrat „až dosud“ nebere v potaz, že Carlos Fuentes letos zemřel; Mexiko jako „země prvního kontaktu conquisty a jeden z hlavních iniciátorů nezávislosti“, s. 16, vágní „nějak“, „jakýsi“); nedostatky v pojmech (např. frankofonní Amerika místo anglofonní, s. 11, „dekonstruktivně“, s. 14, „pohádkový mýtus“, s. 35, „protireforma“, s. 44); občasná snaha o publicistické oživení textu, která může vést k povrchnosti. Překlady citátů bývají rovněž toporné, zejména syntakticky; autorka někdy zbytečně mění stavbu vět originálu, případně v neprospěch srozumitelnosti („Naopak. Městský život...“, s. 39). Kromě této základní výhrady mám připomínku k náznaku nástrojového pojetí literatury v úvodu práce („literární ilustrace“, „Spisovatel používá esej“, „Esej je vlastnoručně vyrobeným nástrojem“). Z formálních nedostatků bych vytkla časté neužívání kurzívy v názvech knih.

Přesto formulační nedostatečnost nepovažuji za zcela znehodnocující, a to ze dvou důvodů. Projevuje se zejména v úvodních kontextových kapitolách, které, jak jsem zmínila, bývají na bakalářské úrovni často méně zvládnuté; smysl bakalářské práce může být mj. v tom, že se formulace v průběhu psaní zlepšují. A za druhé, i skrze neobratné vyjádření lze vyčíst určité myšlenky a porozumění dílu komentovaných autorů.

Odbornou literaturu prostudovala autorka v míře postačující pro bakalářskou práci a adekvátně ji do svého výkladu zapojila.

Práce Jitky Anny Faltysové splňuje nároky na bakalářskou práci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji, aby byla hodnocena jako velmi dobrá.

prof. Anna Housková

7. 9. 2012